

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

05 decembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Diaconu Iurie,

Judecători – Boico Victor, Catan Liliana, Guzun Ion, Bejenaru Iurie,

a judecat, fără citarea părților, în baza materialelor dosarului, recursul ordinar declarat de către avocatul Bosîi Ion în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 iunie 2022, în cauza penală în privința lui

Manole Mihail XXXXXX.

Termenul examinării cauzei:

Prima instanță: 13.03.2019 – 26.02.2021.

Instanța de apel: 22.03.2021 - 08.09.2021;

12.05.2022 – 22.06.2022.

Instanța de recurs: 09.12.2021 – 22.02.2022;

15.08.2022 – 05.12.2022.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 26 februarie 2021, Manole Mihail a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 217 alin. (2) Cod penal și a fost liberat de pedeapsă penală în legătură cu intervenirea prescripției atragerii la răspundere penală, prevăzut de art. 60 alin. (1) lit. a) Cod penal.

S-a dispus a fi încasat din contul inculpatului suma de 1680 (o mie șase sute optzeci) lei în folosul statului cu titlu de cheltuieli de judecată pentru efectuarea expertizei judiciare nr.34/12/1-R-47 din 05.02.2019.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

2. Pentru a se pronunța, prima instanță a reținut că, potrivit ordonanței de punere sub învinuire și a rechizitoriului, Manole Mihail se învinuiește în faptul că urmărind scopul înstrăinării ilegale a drogurilor, din interes material, în scopul obținerii profitului bănesc, conștientizând caracterul prejudiciabil al faptelor sale, dorind în mod conștient survenirea lor, neavând autorizația corespunzătoare, a organizat procurarea, păstrarea, expedierea, transportarea, distribuirea și punerea în circulație pe teritoriul Republicii Moldova a drogurilor în proporții deosebit de mari.

Astfel, potrivit învinuirii lui Manole Mihail, i se impută că în circumstanțe nestabilite de organul de urmărire penală a intrat ilegal în posesia drogurilor, pe care le-a păstrat asupra sa în scopul înstrăinării terțelor persoane, iar la 17 decembrie 2018,

aproximativ la ora 15:20, în timp ce se afla la intersecția străzilor Nicolae Milescu Spătaru și Vadul lui Vodă, mun. Chișinău, continuându-și acțiunile sale ilegale, acționând cu aceeași intenție, urmărind realizarea aceluiași scopuri, i-a înstrăinat ilegal persoanei în privința căreia cauza penală a fost disjunsă, contra sumei de 200 lei un pachetel din polietilenă de tip „zip-lock”, învelit cu o bandă adezivă de culoare verde în care se afla substanța cu aspect de praf și bulgări de culoare albă care potrivit raportului de expertiză judiciară 34/12-1-R-52 din 05 februarie 2019 conține substanța stupefiantă PVP, cu masa de 0,92 g.

Ca urmare, a documentării activității infracționale, tot la 17 decembrie 2018, aproximativ la ora 15:45, în urma efectuării percheziției în automobilul de model „Skoda” cu n/î xxxxxx, care era parcat la intersecția străzilor Nicolae Milescu Spătarul și Vadul lui Vodă, mun. Chișinău și se afla în posesia lui Manole Mihail au fost depistate și ridicate: un cântar electronic de mici dimensiuni, un pachet din polimer în care se afla o masă vegetală cu aspect de inflorescențe, un pachet din polietilenă de tip „zip-lock” și un pachetel improvizat dintr-o bancnotă cu nominalul de 10 lei MDL în care se afla substanță cu aspect de praf și bulgari de culoare albă.

Potrivit raportului de expertiza judiciară nr. 34/12/-1-R-47 din 05 februarie 2019 în pachetul de tip „zip-lock” și altul improvizat dintr-o bancnotă cu valoarea nominală de 10 lei MDL depistate și ridicate în cadrul efectuării percheziției în automobilul cet. Manole Mihail s-a depistat PVP care se atribuie la categoria substanțelor stupefiante cu masa de 0,95 g, masa vegetală de culoare verde cu aspect de inflorescențe depistată și ridicată în aceleași circumstanțe reprezintă marihuana, care se atribuie la categoria substanțelor stupefiante, cu masa de 78,41 g.

În corespundere cu pct. 148 din Hotărârea Guvernului nr. 79 din 23.01.2006, „Cu privire la Lista substanțelor narcotice, psihotrope și a plantelor care conțin astfel de substanțe depistate în trafic ilicit, precum și cantitățile acestora”, substanță stupefiantă cu masa (0,92 g+0,95 g) 1,87 g, constituie proporții deosebit de mari.

3. Împotriva sentinței a declarat apel, procurorul în Procuratura mun.Chișinău, Oficiul reprezentare a învinuirii în instanța de judecată, Gonța Oleg, prin care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță, prin care Manole Mihail să fie recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 217¹ alin. (4) lit. d) Cod penal cu stabilirea pedepsei în mărime de 7 ani închisoare cu privare de dreptul de a ocupa funcții în domeniul circulației drogurilor pe un termen de 5 ani, precum și să fie dispusă încasarea de la inculpat a cheltuielilor judiciare în contul bugetului de stat, și anume a sumei de 1680 lei.

3.1 În motivarea apelului, procurorul a menționat următoarele:

- au fost apreciate greșit circumstanțele cauzei, în rezultat eronat fiind calificată fapta;

- instanța de judecată a interpretat eronat legea penală și a aplicat-o în mod greșit.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 septembrie 2021, a fost admis apelul procurorului în Procuratura mun. Chișinău, Oficiul reprezentare a învinuirii în instanța de judecată, Gonța Oleg, casată total, din alte motive, inclusiv din oficiu potrivit art. 409 alin.(2) Cod de procedură penală, sentința și a fost pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

Manole Mihail a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 217 alin. (2) Cod penal și a fost liberat de pedeapsa penală, din motivul expirării termenului de prescripție privind tragerea la răspundere penală.

S-a dispus a fi încasat de la inculpatul Manole Mihail în contul statului 1680 lei cu titlu de cheltuieli de judecată pentru efectuarea expertizei judiciare din 05.02.2019.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

5. Împotriva deciziei instanței de apel a declarat recurs ordinar procurorul Țurcanu Svetlana, prin care indicând temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 10), 12) Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei atacate, cu remiterea cauzei spre o nouă rejudecare în instanța de apel, într-un alt complet de judecată.

6. Prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 08 septembrie 2021 a fost admis recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Țurcanu Svetlana, casată total decizia și dispusă rejudecarea cauzei de către Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

6.1 În motivarea soluției, instanța de recurs ordinar a menționat că instanța de apel a constatat vinovăția inculpatului Manole Mihail contrar învinuirii înaintate prin rechizitoriu, în baza art. 217 alin. (2) Cod penal, *circulația ilegală a drogurilor, fără scop de înstrăinare, adică păstrarea și transportarea drogurilor fără scop de înstrăinare, săvârșită în proporții mari, subsidiar, statuând că, atunci când constată lipsa în acțiunile inculpatului a elementelor constitutive ale infracțiunii imputate prin rechizitoriu și necesitatea recalificării faptelor în baza altei norme penale, urmează să-și argumenteze soluția prin prisma tuturor probelor acumulate în dosar, care trebuie apreciate multilateral și obiectiv.*

Instanța de recurs a constatat că instanța de apel nu a dat răspuns motivat la învinuirea adusă conform rechizitoriului și argumentele acuzatorului din apel, privind cumulul de probe ce confirmă scopul de înstrăinare a drogurilor păstrate și transportate de către inculpat, inclusiv și acțiunea de înstrăinare a acestora, care sunt două acțiuni distincte, luând în considerație și practica

judiciară și teoria, care indică, că intenția de a înstrăina substanțele menționate reprezintă dorința, planul unei persoane care declanșează acțiuni în acest sens, cum ar fi: procurarea, prepararea, păstrarea, transportarea acestora, plasarea într-un ambalaj comod pentru înstrăinare, sau încheierea unei înțelegeri corespunzătoare cu consumatorul etc.

S-a mai constatat că instanța de apel nu a dat răspuns la cele mai importante argumente invocate de către acuzare în cererea de apel și că în decizie a descris probele, însă nu a efectuat o analiză a acestora, cu aprecierea fiecărei probe în parte, cu expunerea asupra admisibilității sau inadmisibilității probei, ignorând totalmente probele administrate la caz.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 iunie 2022 a fost admis apelul procurorului în Procuratura mun. Chișinău, Oficiul reprezentare a învinuirii în instanța de judecată, Gonța Oleg, casată total, sentința și a fost pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

Manole Mihail a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 217¹ alin. (4) lit. d) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 7 (șapte) ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și exercita activitatea legată de gestionarea drogurilor, etnobotanicelor, a analogilor acestora, precum și a substanțelor chimice și farmaceutice pe un termen de 3 (trei) ani.

S-a dispus a fi încasat de la inculpatul Manole Mihail în beneficiul statului suma de 1680 (una mie șase sute optzeci) lei cu titlu de cheltuieli de judecată suportate pentru efectuarea expertizei judiciare nr.34/12/1-R-47 din 05.02.2019.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

7.1 În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a constatat că la pronunțarea sentinței, prima instanță nu a ținut cont de prevederile articolelor 101 alin. (1), 384 alin. (1), 385 alin. (3) Cod de procedură penală și a ajuns la concluzia greșită de a-l recunoaște vinovat pe inculpat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 217 alin. (2) Cod penal.

Reținând aceiași faptă de care a fost învinuit prin rechizitoriu inculpatul Manole Mihail și descriind probele examinate de către prima instanță și declarațiile inculpatului depuse în ambele instanțe, instanța de apel a constatat că prin acțiunile sale intenționate Manole Mihail a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 217¹ alin. (4) lit. d) Cod penal, adică *circulația ilegală a drogurilor, în scop de înstrăinare, manifestată prin procurarea, păstrarea, expedierea, transportarea și distribuirea drogurilor în scop de înstrăinare, precum și înstrăinarea ilegală a drogurilor, acțiuni săvârșite în proporții deosebit de mari.*

În decizie s-a menționat:

„În speță, analizând, prin prisma probatoriului prezentat, acțiunile inculpatului Manole Mihail, care pe de o parte recunoaște procurarea drogurilor în scop de consum propriu în comun cu o persoană în privința căreia cauza a fost disjunsă într-o procedură separată, se conturează anume acea caracteristică a faptei prejudiciabile imputate lui Manole Mihail, care denotă scopul de înstrăinare a drogurilor.

Acesta se confirmă prin declarațiile martorului Țurcanu Dorian, care a menționat că Manole Mihail a fost identificată drept o persoană ce comercializează droguri. Substanța de tip PVP, a fost comandată online anume de către Manole Mihail. Totodată, în rezultatul percheziției în automobilul lui Manole Mihail a fost depistat cântarul electronic la scara mică, un pachet din polimer în care se afla masa vegetală de culoare verde cu aspect inflorescent ce reprezintă marihuana, în cantitate de 78,41 g (masa uscată). La fel, prezența amprentelor depistate pe cântar, confirmă procurarea, păstrarea, expedierea, transportarea și distribuirea de către inculpat a drogurilor anume în scop de înstrăinare.

Astfel, instanța de fond atunci când a decis să recalifice fapta inculpatului în baza art.217 alin.(2) Cod penal, nu a ținut cont nici de modul în care erau transportate drogurile de către Manole Mihail, or prin raportul de expertiză judiciară nr.34/12/1-R47 din 05 februarie 2019, s-a stabilit că în substanțele prezentate la examinare într-un pachet de tip „zip-lock” și altul dintr-o bancnotă cu valoarea nominală de 10 lei, depistate și ridicate în cadrul efectuării percheziției în automobilul lui Manole Mihail, în cantitate de 0,95 g., dovedește că acestea erau împachetate într-un asemenea mod pentru a putea fi ușor de înstrăinat.

Prin urmare, scopul de înstrăinare a drogurilor, se relevă prin faptul împachetării în pachete separate, cu cantitate aproximativ proporționată, fiind ambalate în pachete de polimer, înfășurate cu bandă adezivă, ceea ce denotă facilitarea posibilității de înstrăinare ulterioară către alte persoane în timp redus.

De altfel, aceste circumstanțe rezultă și din declarațiile inculpatului Panciuc Vasilii, în privința căruia cauza a fost disjunsă în procedură separată fiind examinată prin prisma prevederilor art.364¹ Cod de procedură penală, care a declarat inter alia că, la data de 17.12.2018 l-a contactat pe Manole Mihail cu care a avut o înțelegere de a procura de la el substanțe narcotice. El i-a comunicat că este nevoie să-i transfere pe portmoneul electronic suma de 200 lei. A efectuat transferul pe contul indicat de el, care reprezenta numărul de telefon a lui Manole Mihail a ieșit și ridicat un pachetel care era ascuns într-un loc anumit. Pachetelul era învelit în bandă adezivă....Din pachetul dat el urma să îi transmită doar o parte din droguri, pentru suma achitată de Panciuc, deoarece în pachet este mai mult. El a staționat automobilul pe str.N.M. Spătaru, mun.Chișinău, unde trebuia să împartă cantitatea de drog și să-i transmită partea de droguri pe care i-a achitat-o. În momentul reținerii la dânsul se afla un pachetel care a fost ridicat în cadrul percheziției corporale.

În aceste circumstanțe se confirmă indubitabil învinuirea înaintată inculpatului

sub aspectul înstrăinării substanței stupefiante PVP, cu masa de 0,92 g către Panciuc Vasilii.

Cu referire la declarațiile martorului Panciuc Vasilii, care fiind audiat în ședința instanței de judecată în cauza penală dată, prin care a menționat că dânsul personal a efectuat comanda pe rețeaua Telegram și a cumpărat două doze, una pentru dânsul și alta pentru Manole, instanța le apreciază critic, ținând cont că acestea sunt contradictorii cu declarațiile date anterior, precum și de faptul că acesta se află în relații de prietenie cu inculpatul Manole Mihail și este evident că martorul manifestă un subiectivism firesc în susținerea poziției de apărarea a inculpatului.

Totodată, în cauza penală în privința sa, inculpatul Panciuc Vasilii a făcut declarații veridice, care coroborează cu declarațiile martorului Țurcanu Dorian, inclusiv cu procesele verbale ale acțiunilor de urmărire penală efectuate și documentele din cadrul cauzei penale și redau situația obiectivă pe caz, se confirmă consecutiv cu toate probele care au fost administrate în conformitate cu prevederile procesual-penale.

Prin urmare, în condițiile în care Panciuc Vasilii a fost supus deja pedepsei penale (amendă), este evident că declarațiile acestuia oferite în cadrul acestui proces, urmăresc evitarea răspunderii penale de către Manole Mihail.”

Instanța de apel a statuat despre prezența scopului de înstrăinare, următoarelor circumstanțe, precum: 1) în substanțele depistate în speță, potrivit concluziei raportului de expertiză judiciară nr.34/12/1-R-47 din 05 februarie 2019, în cadrul efectuării percheziției în automobilul lui Manole Mihail, s-a depistat PVP, în cantitate de 0,95 g; pe suprafața balanței electronice, depistate și ridicate în aceleași circumstanțe, s-au depistat urme de PVP, precum și marijuana în cantitate 78,41 g (masa uscată); 2) făptuitorul nu suferă de narcomanie, la caz, după cum rezultă din materialele cauzei inculpatul Manole Mihail, la evidența medicului narcolog nu se află (f.d.210, Vol.I).

Instanța de apel a reținut că cantitatea depistată și ridicată de droguri confirmă faptul că anume inculpatul Manole Mihail „procura, păstra, expedia, transporta și distribuia drogurile în scop de înstrăinare”, or drogurile au fost depistate și ridicate, în urma percheziției, anume din automobilul inculpatului, o parte fiind deja înstrăinate martorului Panciuc Vasilii (0,92 g), iar unele erau pregătite pentru vânzare în cantități mai mici, fiind ambalate în acest sens (0,95 g).

A considerat întemeiate argumentele părții acuzării precum că, inculpatul Manole Mihail a săvârșit circulația ilegală a drogurilor, în scop de înstrăinare, manifestată prin circulația ilegală a drogurilor, în scop de înstrăinare, adică procurarea, păstrarea, expedierea, transportarea și distribuirea drogurilor în scop de înstrăinare, precum și înstrăinarea ilegală a drogurilor, acțiuni săvârșite în proporții deosebit de mari, care corespunde încadrării juridice conform art. 217¹ alin. (4) lit. d) Cod penal.

La individualizarea și stabilirea categoriei și termenului pedepsei inculpatului, instanța de apel a reținut faptul că inculpatul Manole Mihail a săvârșit o infracțiune deosebit de gravă, lipsa circumstanțelor atenuante și a circumstanțelor agravante, personalitatea inculpatului care la evidența medicilor psihiatru și narcolog nu se află, anterior nu a fost condamnat, a recunoscut parțial vina în comiterea infracțiunilor incriminate și a considerat echitabil de a-i stabili o pedepasă sub formă de închisoare pe un termen de 7 (șapte) ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și exercita activitatea legată de gestionarea drogurilor, etnobotanicelor, a analogilor acestora, precum și a substanțelor chimice și farmaceutice pe un termen de 3 (trei) ani.

8. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Bosîi Ion în numele inculpatului, prin care neinvocând incidența dispozițiilor alin. (1) art. 427 Cod de procedură penal, solicită admiterea recursului, casarea deciziei, cu pronunțarea unei noi hotărâri de menținere a sentinței.

8.1 În susținerea recursului, avocatul Bosîi Ion invocă că:

- instanța de apel eronat a apreciat acțiunile inculpatului, deoarece acestea sunt contradictorii cu materialele cauzei. Incorect au fost apreciate declarațiile martorului Panciuc Vasilii și ale inculpatului de către instanța de apel;

- instanța de apel nemotivat și neargumentat a agravat fără temei situația inculpatului, în raport cu alt figurant pe dosar (Panciuc Vasilii, care se prezumă că a săvârșit aceleași acțiuni ca și inculpatul);

- prima instanță corect a decis să recalifice acțiunile inculpatului Manole Mihail, deoarece s-a constatat că intențiile lui Manole Mihail și ale lui Panciuc Vasilii, au fost îndreptate, doar pentru procurarea a câte o doză de substanțe psihotrope pentru fiecare, cu scopul de a le consuma personal;

- instanța de recurs urmează să examineze și să dea apreciere justă acțiunilor atât ale inculpatului cu referire la speță, cât și declarațiilor lui Panciuc Vasilii, prin prisma articolelor 3, 7 Cod penal și 9, 24, 26 Cod de procedură penală.

9. La recursul ordinar declarat, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, a depus referință procurorul, care pledează pentru inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat.

10. Judecând recursul ordinar în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit constată că, acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, *instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților.*

În conformitate cu art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, *hotărârile*

instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Potrivit dispoziției art. 434 Cod de procedură penală, *judecând recursul declarat împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs de titularul acestuia.*

În particular, avându-se în vedere recursul ordinar, rațiunea și finalitatea exercitării căii de atac, rezidă în înlăturarea erorilor admise de instanța ierarhic inferioară la etapa precedentă de judecare a cauzei, iar controlul judecătoresc pe care acesta îl declanșează, are un rol preventiv și unul reparator.

Soluția instanței de recurs se fundamentează, în drept, pe prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, potrivit cărora *judecând recursul instanța este în drept să-l admită, cu casarea totală a hotărârii atacate și cu trimiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, când eroarea admisă nu poate fi corectată la această etapă a procedurilor.*

Prin urmare, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze total, atunci când se constată admiterea erorilor de drept, de natură să afecteze echitatea desfășurării procesului și care au avut drept consecință adoptarea unei hotărâri contradictorii și nemotivate.

Totodată, Colegiul evidențiază și prevederile art. 414 Cod de procedură penală, în care se stipulează asupra căror chestiuni de fapt și de drept urmează să se expună instanța, la etapa judecării cauzei în procedura de apel.

La chestiunile de fapt se atribuie următoarele aspecte: *dacă fapta reținută a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă, dacă există circumstanțe atenuante și agravante, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma art. 101 Cod de procedură penală.*

În ce privește chestiunile de drept pe care urmează să le soluționeze instanța de apel, acestea sunt: *dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual sau penal au fost corect aplicate.*

În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate supra, hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, cu trimiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În acest context este relevant de specificat că, la judecarea apelului, în conformitate cu art. 414 alineatele (1), (2) și (5) Cod de procedură penală, *instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel; verifică declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu*

consemnarea în procesul-verbal; se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel. Iar potrivit art. 415 alin. (2¹) Cod de procedură penală, judecând apelul declarat împotriva sentinței de achitare, instanța de apel nu este în drept să pronunțe o hotărâre de condamnare fără audierea învinuitului prezent, precum și a martorilor acuzării solicitați de părți. Martorii acuzării se audiază din nou în cazul în care declarațiile lor constituie o mărturie acuzatorie, susceptibilă să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea inculpatului. În conformitate cu art.419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, care se aplică în mod corespunzător.

În același context, Colegiul penal lărgit menționează, că hotărârile pronunțate de instanțele de fond trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea superficială sau motivarea în termeni vagi, evazivi, reprezintă motiv de casare.

Astfel, în caz de admitere a apelului și rejudecării cauzei, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă analiza probelor pe care s-a bazat prima instanță, care cerințe ale Legii au fost încălcate de către această instanță, apoi motivele adoptării soluției date de instanța de apel.

Instanța este obligată la examinarea probelor care confirmă vinovăția sau nevinovăția persoanei, să argumenteze motivele admiterii sau respingerii probelor atât de învinuire, cât și cele de apărare. În orice caz, se supun analizei toate probele, indiferent de faptul că sunt cuprinse în dosarul penal sau prezentate de către părți în ședință.

Colegiul penal lărgit constată, că aceste prevederi legale, deși sunt obligatorii, nu au fost respectate pe deplin la judecarea cauzei în apel, iar erorile admise nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs, întrucât decizia contestată nu conține motive clare pe care se întemeiază soluția pronunțată

Din esența recursului declarat, deși nu a fost invocat expres nici un temei pentru recurs din cele enumerate la art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit atestă că, partea apărării invocă dezacordul cu decizia instanței de apel, în partea recunoașterii vinovăției lui Manole Mihail de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 217¹ alin. (4) lit. d) Cod penal. Totodată, avocatul Bosîi Ion menționează în recurs că decizia instanței de apel este nemotivată și consideră că eronat au fost apreciate probele.

Studiind materialele dosarului, în raport cu motivele din recursul declarat, Colegiul penal lărgit constată că argumentele părții apărării parțial și-au găsit relevanța în cazul dedus judecății, iar decizia instanței de apel nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția (art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală).

În acest context se menționează că, în cazul în care instanța de apel nu a

fost de acord cu concluzia primei instanțe de condamnare a inculpatului în baza art. 217 alin. (2) Cod penal, atunci urma să dezvăluie soluția adoptată și să își expună punctul său de vedere asupra fiecărei probe, în special, asupra declarațiilor martorilor, care urmau a fi audiați în apel.

Colegiul penal lărgit remarcă faptul că, instanța de apel în cadrul ședințelor de judecată nu a supus verificării probele privind acuzarea în baza art. 217¹ alin. (4) lit. d) Cod penal, martorii nefiind audiați pe viu, instanța de apel nemotivându-și decizia în acest sens.

Reieșind din materialele cauzei, Colegiul penal lărgit consideră necesar de a menționa că, instanța de apel potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată, la examinarea apelului, a audiat în instanța de apel inculpatul (Vol. II, f.d. 196-198), iar declarațiile martorilor Panciuc Vasile și Țurcanu Dorian au fost doar verificate, prin citirea lor (Vol. II, f.d. 200).

În acest context Colegiul penal lărgit consideră că instanța de apel a încălcat prevederile art. 415 alin. (2¹) Cod de procedură penală, nerespectând procedura rejudecării cauzei și în special nu s-a ținut cont de jurisprudența CtEDO.

Martorii acuzării se audiază din nou în cazul în care depozițiile lor constituie mărturie acuzatorie, susceptibile să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea învinuitului (*hotărârea Spînu c. României din 29.04.2008*).

La caz, Colegiul penal lărgit constată că instanța de apel nemotivat a respins demersul procurorului cu privire la audierea martorilor Panciuc Vasile și Țurcanu Dorian (f.d. 198, Vol. II).

În practica sa, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a enumerat și a analizat acele trei criterii obligatorii de care instanțele naționale urmează să se conducă la examinarea unei cereri de audiere a martorului (*Murtazaliyeva contra Rusiei, 18.12.2018*).

În cauza *V.P. versus Republica Moldova* (*hotărârea din 6 septembrie 2022*) Curtea a constatat încălcarea art. 6 §§ 1 și 3 (d) din Convenție, statuând că declarații a doi martori, respinse spre audiere de către instanța de apel, ar fi fost decisive pentru stabilirea circumstanțelor și ar fi putut avea impact asupra calificării juridice a faptei, astfel, cererea de audiere a martorilor a fost suficient de motivată și relevantă pentru obiectul acuzării. Iar explicația dată de către instanțele naționale și de către Guvern cu privire la refuzul de a fi audiați acești martori nu a fost convingătoare.

La fel, relevant speței este și cauza CtEDO - *Manoli c. Republicii Moldova* din 28.02.2017, potrivit căreia Curtea Europeană a statuat că autoritatea responsabilă de a decide cu privire la vinovăția sau nevinovăția unui acuzat ar trebui, în principiu, să asculte victimele, învinuitul și martorii în persoană și să

evalueze credibilitatea acestora (a se vedea, *Kashlev c. Estoniei*, nr. 22574/08, §§ 48-50, 26.04.2016) și că evaluarea credibilității este o sarcină complexă care nu poate fi realizată, de obicei, doar prin citirea unei înregistrări a declarațiilor, cu atât mai mult în cazul în care sunt avute în vedere doar unele declarații.

Ignorarea jurisprudenței CtEDO și încălcarea prevederilor articolelor 24, 415 alin. (2¹) Cod de procedură penală, lezează drepturile inculpaților la un proces echitabil, drept garantat de art. 6 din Convenție.

Raportând cele menționate la cazul supus judecării, Colegiul penal lărgit conchide că, în esență instanța de apel a întemeiat condamnarea inculpatului pe o nouă interpretare a declarațiilor a căror autori (martori) nu au fost audiați, fiind doar citite, or, instanța de apel urma să audieze pe viu martorii Panciuc Vasile și Țurcanu Dorian, declarațiile cărora sunt indicate în decizie ca probe în confirmarea vinovăției inculpatului de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 217¹ alin. (4) lit. d) Cod penal, dat fiind faptul că prima instanță a emis, pe acest capăt de acuzare, o sentință de recunoaștere a vinovăției inculpatului în baza art. 217 alin. (2) Cod penal.

Or, în cazul în care instanța de apel admite apelul, casează sentința total, și pronunță o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, se impune aplicarea prevederilor art. 101 alin. (4) Cod de procedură penală, care prevede că „*Instanța de judecată este obligată să pună la baza hotărârii sale numai acele probe la a căror cercetare au avut acces toate părțile în egală măsură și să motiveze în hotărâre admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate*”, respectiv, instanța de apel nu poate să își întemeieze hotărârea, în mod exclusiv ori în principal, pe declarațiile martorilor depuse în ședința judiciară a instanței de fond și citite în instanța de judecată în absența lor.

Totodată, Colegiul penal lărgit specifică că, o altă eroare depistată în decizia supusă verificării este și motivarea soluției de condamnare a inculpatului prin prisma declarațiilor martorului Panciuc Vasile depuse în prima instanță în coroborare cu declarațiile ultimului depuse în calitate de inculpat în cauza penală disjunsă în procedură separată (364¹ Cod de procedură penală).

Aici, instanța de recurs menționează că instanța de apel eronat a pus la baza hotărârii de condamnare declarațiile inculpatului Panciuc Vasile depuse în propria cauză penală disjunsă, mai mult ca atât că, atât inculpatul cât și apărătorul său au fost în imposibilitate să-i pună careva întrebări lui Panciuc Vasile, fapt care contravine și jurisprudenței CtEDO care a reținut că, în baza declarațiilor unui coacuzat, fără posibilitatea interogării acestuia, încalcă grav dreptul inculpatului la apărare (cauza *Navalnyy și Ofitserov vs Rusia din 04.07.2016*).

Colegiul penal lărgit remarcă și faptul că instanța de apel, la rejudecarea

cauzei, nu a ținut cont de indicațiile date anterior de către instanța de recurs, care în decizia din 22.02.2022 a menționat că, instanța de apel la judecarea cauzei trebuia să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate inculpatului, să verifice și să aprecieze conform prevederilor art. 101 Cod de procedură penală fiecare probă din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor și să constate dacă acțiunile comise de inculpat se încadrează în baza art. 217¹ alin. (4) lit. d) Cod penal, după cum pledează procurorul, sau urmează a fi reținută altă calificare în sarcina lui Manole Mihail... instanța de apel a evitat să argumenteze și să aprecieze în conformitate cu art.101 Cod de procedură penală declarațiile inculpatului Panciuc Vasili. În final, instanța de recurs a statuat că, La noua rejudecare a cauzei, instanța de apel are obligația să înlăture erorile menționate.

Art. 6 § 3 lit. d) consacră principiul conform căruia, înainte ca inculpatul să poată fi declarat vinovat, toate probele trebuie să fie prezentate, în principiu, în fața acestuia în ședință publică, în vederea unei dezbateri în contradictoriu. Acest principiu nu se aplică fără excepții, dar acestea nu pot fi acceptate decât sub rezerva dreptului la apărare; ca regulă generală, acestea impun să i se ofere acuzatului o posibilitate adecvată și suficientă de a contesta mărturiile acuzării și de a-i interoga pe autorii acestora, fie la momentul depozității acestora, fie într-o etapă ulterioară (*Hümmer împotriva Germaniei, pct. 38; Lucà împotriva Italiei, pct. 39; Solakov împotriva Fostei Republici Iugoslave a Macedoniei, pct. 57*).

Din considerentele menționate, Colegiul lărgit concluzionează că erorile comise nu pot fi reparate de către instanța de recurs în prezenta procedură, deoarece instanța de recurs nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza și a se pronunța asupra legalității sentinței, substituind instanța care a judecat apelul cu încălcarea prevederilor procesual-penale la pronunțarea hotărârii judecătorești, astfel, instanța de apel, judecând cauza dată, a comis eroarea de drept prevăzută în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, eroare ce nu poate fi corectată de către instanța de recurs, deci există temeiul de casare a soluției adoptate de către instanța de apel, care a ignorat prevederile legislației în vigoare la judecarea cauzei.

12. La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, ce reglementează procedura de rejudecare și limitele acesteia: să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra motivelor esențiale invocate în apelul declarat în prezenta speță; să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în prezenta cauză, în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea o evaluare convenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și

promptă a cauzei date; să-și argumenteze clar concluziile în decizia adoptată, inclusiv în partea încadrării juridice a faptei săvârșite de către inculpat, în cazul în care va fi stabilită vinovăția acestuia; ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu, precum și de practica relevantă a CtEDO, și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

13. În conformitate cu articolele 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Admite recursul ordinar declarat de către avocatul Bosîi Ion în numele inculpatului, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 iunie 2022, în cauza penală în privința lui *Manole Mihail XXXXX* și dispune rejudecarea cauzei, de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Manole Mihail XXXXXX se eliberează imediat din penitenciar, dacă nu execută arest preventiv sau pedeapsa cu închisoare, în baza altor hotărâri judecătorești.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia motivată este pronunțată la **27 ianuarie 2023**.

Președinte

Diaconu Iurie

Judecători

Boico Victor

Catan Liliana

Guzun Ion

Bejenaru Iurie